

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenje je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnosti naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravljenje pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Gleispachov sistem.

Ko smo zadnjič pozdravljali najnovješa sodna imenovanja na Slovenskem, navedli smo precejšno obilico razlogov in dejstev, ki nas silijo v najhujšo, najbrezobzirnejšo opozicijo proti sistemu oblastnega grofa Gleispacha. Morali smo mu povedati marsikako, gremko! Pa kaj njemu mari, če se izvpije »Slovenski Narod« in v njim vsa slovenska javnost! Prej kot slej hodil je in hodil bode svojo pot in preziral vse pritožbe in proteste. No, zadnjič se je vendar zgnal in v sobotni »Tagespost« je privajala na svitlo neka revna zmes, ki je pri svojem žalostnem rojstvu dobita officialni naslov: »Von unserem Justizverhältnissen.«

Ta »nemško-nacionalna fantazija«, — katero je dal graški grof in nadpredsednik pisati najbrže najdolgočasnejšemu in najsuhoparnejšemu svojemu nadsvetniku, — naj bo odgovor na naša stvarna, z dokazi podprtta očitanja!

Na to prazno in puhlo besedenje ni vredno odgovarjati, pač pa hočemo v podkrepljenje svojih pritožb navesti še nekatere stvari, ki naj jih izvede naše slovensko občinstvo in po katerih še bolje spozna Gleispachov sistem.

Že zadnjič smo omenili, da je namesto sodnega pristava Levičnika kot »leteči pristav« imenovan neki Perscha, trdi koroški Nemec iz Celovca. Ta mož je zasedel tedaj do sedaj slovensko mesto, ne da bi bil v stanu izpolnjevati je radi svoje jezikovne nezmožnosti. Poklicali ga bržčas tudi ne bodo na Kranjsko v slovensko službovanje, puste ga lepo na Koroško, na Kranjskem pa bodo »premetavali starejše avskultante, da bode joj, ker sta poleg tega, da je za Kranjsko omenjeno »leteče« mesto definitivno izgubljeno, tudi dva stalna pristava

na daljšem dopustu. Pa že pojde, si mislijo tam gori, če ne z lepa, pa z grda!

Dosedanji pristav v Kranju je imenovan okrajnim sodnikom v Kranjski gori. Mesto v Kranju se smatra dandanes s polno opravičenostjo za jedno najlepših in najugodnejših pristavskih mest. Javna tajnost je, da si na to »čedno mestece« želi več nego polovica starejših pristavov, ki so Bog ve kje začeli svojo trnjevo pot z upi in sladkimi nadami, da se sčasoma preselijo v kak boljši svet. Sedaj bi bila prilika! Pa glej! Zgodilo se je vse kaj drugega. V Kranju je takrat prišel nenadoma dosedanji pristav v Mokronogu, g. Jakob Antloha, ki ima jedva štiri in pol službenih let! In sicer na ta način, da se mesto kar nič razpisalo ni, — kar odločno nasprotuje zakonu, — to pa le radi tega, ker je g. Antloha štajerski Slovenec, kateri po vsi sili hoče načaj na Štajersko, v ožje domovinske kraje in katerega je bilo treba tedaj omamiti in enkrat za vselej prikleniti na kranjska tla, da tiček ne bodeš več silič čez mejo! Videti hočemo, kaj stori sedaj g. Antloha, ki je na vsem tem popolnoma nedolžen. Pribiti pa moramo, da se s takimi rafiniranimi pripomočki dandanes deluje lahko k večjemu le še — med Slovenci!

In tisti dve mesti na Slovenskem Štajerskem, namreč v St. Lenartu in v Ormožu! Zakaj se nista oddali slovenskim proslilcem? Zakaj je treba čakati? Radi tega, ker sta namejeni in rekli bi — nekako »pro futuro« že oddani dvema kurzovcema, nekemu Trenkerju, avskultantu v Celju in nekemu dr. Ludoviku Kasperju, avskultantu v Mariboru, katera napravita v mesecu februarju čisto gotovo svoja izpita in se potem z najmirnejšo vestjo vsedeta v »Gleispachove fauteuil-e«, tako nekako naj imenujemo ta kurzovcem rezervirana mesta na Štajer-

skem. Nesrečna dva Kranjca pa se obrišeta zopet enkrat pošteno pod nosom, malce tudi radi tega, ker sta mogoče še vedno prebujino sanjala o tistem »salto mortale«, kateri je »auf den Flügel eines Riessen-avancements« pred kratkim napravil g. Rudolf Tschech iz Štajerskega na Kranjsko, gosp. dr. Ferdinand Duchatsch pa na licu mesta.

Tako tedaj stoje stvari za nas Slovence! Omenili smo že, da smo tramo za svojo prokleti dolžnost, pri vsaki najmanjši priliki, ob vsakem, še tako neznatnem imenovanju povzdigniti svoj glas, če tudi ostanejo naše, s srčnim gnjevom pisane vrstice glas upijočega v puščavi in četudi se je vse drugo slovensko časopisje strahopetno potuhnilo. Naj se imamo tudi boriti z najkrutejšim birokratizmom, ki si je že davno, davno zamašil vsa svoja ušesa za naše pravne težnje in pritožbe, naj se nam tudi rogajo na višjih mestih, v odločilnih krogih, češ, kaj se repenčite, saj imamo že smrtno sodbo podpisano za Vas; naj se zgodi, česar in čemur se radi slabotnosti svoje ne moremo ubraniti! Toda eno pač lahko trdim in odkrito zaupljemo vprisko vsega zatiranja, ki se pod naslovom sodniške neodvisnosti in neodgovornosti uganja z nami: bojevati se hočemo do zadnjega, dognati ta svoj, morda brezupni boj, če bode treba, — bis aufs Messer, kakor pravi Nemec!

Koliko tuge in kako žalostni položaj nam je prineslo zadnje desetletje! Svoj čas so vladale na Koroškem, če tudi ne, Bog ve, kako prijazne, pa vendar vzdržljive sodne razmere. Če si je kak pravnik, rodom Korošec, po dovršenih ukih hotel v svojem domačem kraju poiskati sodne službe, našel jo je in shajal je kot Slovenec z razmerami, in naj so bile tudi že tačas napete. Dandanes kaj

takšega misliti in nameravati bila bi največja »bedarija«. Saj imamo služaje, ko so Korošci vstopili pri graškem nadsodiču v sodno službo, začeli se kje na Štajerskem ali Koroškem pripravljati na svoj bodoči poklic in na tihem vedno in vedno še upali, da se jim sčasoma podeli kaka služba v ožji domovini. Pa čakali so zaman, varali se bridko in ob brezupnosti svojih namer in neizvedljivosti svojih načrtov izstopili iz sodne službe, odkoder so jih veliko rajše »milostno« odpustili, nego da bi jih morali poslati »ins deutsche Kärntnerland«. Tako je tedaj Koroška, vsaj za enkrat izgubljena za nas Slovence in niti sanjati več ne smeš, da bi se Slovencu odprlo kdaj zopet kako sodno službeno mesto!

In kar so dosegli na Koroškem, to prav v sedanjem času pripravljajo na Spodnjem Štajerskem. Groza nas obide in strah nas spreleti, če se ozremo po tem vendar lastnem ozemlju. Kako so nas Slovence potrebili v kratki dobi petih let! Kako so neusmiljeno pometli iz teh lepih slovenskih krajev vse, prav vse elemente, ki so se kolikaj poleg svojih službenih dolžnosti zavedali tudi svojega rodu! Vi dielecti, siloma pregnani smo, bi lahko rekli, če se spomnimo sedmih imenovanj na Štajerskem v zadnjih letih in če uzremo celo vrsto avskultantov-Slovencev, ki so le radi svoje narodnosti morali pograbiti za popotno torbico, iztrgati se iz srede svojih domačih in hajd! čez mejo, trans Tiberim, na Kranjsko, od koder se ne vrneš nikdar, takdar več!

In kdo je kriv tega? Tisti grof, ki je prilikom najnovejše justične reforme kot tedanjji minister pomagal kovati ta naklep, mereč na to, da se nas Slovence, — kar se tiče sodnega poklica, — potisne najprvo iz Štajerskega na Kranjsko, potem pa tamkaj zbrane in osamljene pohodi kakor najrevnejšo paro pod milim božjim

nebom! Tisti grof, ki sedaj, ko se je zvrnil z ministrskega stola, ta svoj zgoraj in poprej skovani naklep in sistem dejansko in praktično izvršuje in kateremu, kakor se je sam izrazil, ta »eksekucija« v nekaj letih ne bude delala nobene praglavice več!

Še je čas, da se upremo, če tudi se bližajo zadnji trenutki pred zamudo! Naj se vendar v tem važnem oziru, ko gre zato, da nam Slovencem ugrabi vso sodno oblast in nam iztrga vse višje sodne službe, uprizori v našem parlamentarnem zastopstvu rešilna akcija, naj slovenski, zlasti pa štajerski slovenski poslanci energično nastopijo in kakor iz enega grla zagrme najbrezobzirnejši: »Proč z Gleispachom!«

In Vi, plemeniti g. Körber! Ali se Vaša ekselencia, ki je — kakor se nam hoče videti — kakor ustvarjena za spravna pogajanja, recimo za oživotvorjenje do sedaj za nas Slovence mrtvega čl. 19., ne čudi sama sebi, ko v najnovejšem času vodi krmilo v tem toku, ki naj nas ugonobi? Ali na primer Vaša ekselencia, vprašamo, že ve, da se na pr. dolgošuhi g. Karol Ekl že seli v Gradec kot nadsvetnik in ud slovenskega senata pri graškem nadsodiču in da je — kar pred imenovanjem! — za 1. marec že odpovedal stanovanje v Celju? Če Vam je to znano in če se torej tudi pod Vašo egido, na Vaše neposredno priporočilo prezrō tudi takrat vsi toliko sposobnejši slovenski svetniki, potem vemo mi Slovenci, da hočete za nas potom Gleispachovega sistema uveljaviti strašni klic: »Vae victis!«

Francozi o Avstriji.

Ni še dolgo temu, da se je babilo francosko časopisje z vprašanjem

LISTEK.

Praška pisma.

Dne 4. t. m. je bila premijera »Olge Rubešove« od znanega češkega pisatelja F. X. Svobode. Mlado dekle iz premožne meščanske rodbine bi se rado osvobodilo vseh konvencionalnih vezij, ki tlačijo njen lepo, krasno dušo in prečijo razvitek njenega talanta. Svobodo hoče in zato so oprosti tudi od ljubezni do profesorja Hlavse, neobičnega in plemenitega človeka. Ona hoče biti prosta, hoče delati, pisati, neče, da ji zamro vse ideali in sposobnosti v duši, kakor njeni starejši omoženi sestri Mariji. Ta Marija je nekdaj pisala krasne reči, ali živiljenje jo je potegnilo v vsakdanost, kjer ni prostora za visoke cilje, zlomilo jo je. Olga se boji iste osode in se odreže svoje ljubezni. Ali ljubezen je močnejša od nje. Iz početka se pregovarja, da je Hlavsa, kakor vse drugi moški, ki hodijo zvečer po ulicah in prečijo na ženske, na vsako žensko. Tudi očeta vidi enkrat med njimi. In samo on, Hlavsa, naj bi bil drugačen? — Ali on ni tak. In kolikor bolj mora ceniti Hlavso, toliko težje

ji je tajiti in dušiti v sebi ljubezen do njega. Ona trpi, ali komu je to mar v hiši? Mlajša sestra, Marta, gre na prvi ples, vse je razburjeno, vse ji streže, mati, oče, brat. »Vidiš, — pravi Olga, — »vse je po konci, kadar gre hči par ur skakat na plesišče, ali kadar je duša bolna, kadar srce umira, tega nihče ne vidi.« — — Olgi se vse posmehuje, oče vprašuje: »Kaj pa pravzaprav hoče to dekle?! Svobodno se razvijati, postati celi človek, — to je neumnost! — Brat modruje: »Najboljše bi bilo, prijeti za metlo in jo nabiti, kar bi se dalo!« — Samo starejša sestra, Marija jo razume, samo ona jo teši in vzpodbuja, ko ji sile padajo. Olga ni navadna emancipranka ena od onih, ki z nekoliko propagandnih besed letajo okrog, katere nimajo srca, niti duše, samo, bogosigavedi, kakšen bobneč program. Ona je ženska in samo v momentanem navdušenju za nekaj velicega, krasnega ali neznanega in nejasnega, se moti in misli, da bi lahko živelna brez srca, brez ljubezni; misli, da zahteva ta visoki, blestoči cilj v žrtvah oni najlepši, najnežnejši cvet ženske duše, ljubezen. In ta zmota ji je osodna, vsled nje pada. Piše roman, ali ne more napisati konca; svesta

si je, da ni šla po pravi poti. In vrnilti se, je prepozno. Hlavsa se je zaročil z drugo, katere ne ljubi, ali ki ljubi njega, kakor je ljubil on Olgo. Drugim hoče dati srečo, katere sam ni našel. Ta Hlavsa z dobrim srcem, pripristem otroškim srcem, ki je enkrat nesel otroka revne družine po sneženi poti, daleč iz mesta. Na svojih rokah je nesel tako beraško, ubogo, zamrznjeno dekletce in ni ga bilo sram. »Imeli smo isto pot«, meni priprosto. — V tretjem dejanju prizna Olga Hlavsi, da ga ljubi, da ga je vedno ljubila. In za trenotek triumfira ljubezen. Ali samo trenotek. Olga svari: »Prepozno je, — tih oči vaše dobre Ane nas gledajo, velik greh bi bil to!« — In potem se vrže Olga iz sosednje sobe skozi okno na ulico med tem, ko njena lähkomišljena sestra Marta, katere mala dušica je polna pentelj, plesov in take praznote, slavi svatbo.

Priprosta tragedija ženske duše, čiste, kakor kristal, globoke in bogate, ki ne ve, kaj s svojim bogatstvom, tragedija prehodne žene, ki skuša v prid duha in talenta zatreći srce in prepozno spregleda, da je treba obojega, razuma in srca v edino pravi sklad.

Gospa Kvapilova je nadahnila

postavo Olge z vsem delikatnim čaram duhovitosti in čiste poezije, katere je zmožna njeni dovršena in nenavadna umetnost. Enako simpatičen je bil g. Vávra v ulogi Hlavse. G. Šmaha in gospa Danzerova sta dala imenitne type — takih srednjih komodnih staršev, osobito gospa Danzerova je v takih ulogah vedno klasična. Gospa Landova se je odlikovala z dostojno in umerjeno igro starejše sestre Marije, med tem, ko je gospa Červená igrala ulogo Marte karikirano in prisiljeno, osobito njen smeh je bil nenanaren in antipatičen.

Vsa seriosa češka kritika je sprejela dramo večina z onim razumevanjem, katero vtelesenje take lepe in času primerne ideje zaslubi. Široka publike pa je menda povsod jednaka, ne ljubi globokih misilj, ne muči se z resnimi problemi, mnogo rajše ima pikantne fraške ali jokavo sentimentalnost. Zato zginjavajo iz vseh pozornic tako hitro Gorki in Ibsen in Hauptmann in drugi. Ploskalo se je pač ali, če je človek poslušal razne »duhovite« privatne opazke, je bil kmalu na čistem, da so tudi v velikih mestih tisti doveli redko posejani, ki imajo zmožnost in voljo pošteno premišljevati o delu,

katerega je vstvaril umetnik iz onega, kar mu je vznemirjalo in ogrevalo dušo. V tisoče se ne štejejo...

Ali autor ni eden izmed onih, katerega bi se tako nerazumevanje dotaknilo, on stoji previsoko, da bi ga doseglo par bedastih posmehljivih fraz.

F. X. Svoboda je jeden izmed najjačih čeških umetniških talentov, njegova čilost in produktivnost sta skoro neverjetni. Dvajset let deluje na literarnem polju, a vsako leto je sveješji in produktivnejši. Pred kratkim se je dajala v češkem gledišču njegova na novo naštudovana drama »Smeri življenja«, ki bi gotovo tudi na slovenskem odru žela zaslužen uspeh. Toliko francoskih in nemških iger se pri nas leto za letom predstavlja, ko bi vendar imeli pri naših slovanskih sobratih toliko dobrega in hvalevrednega, kar bi nas ne samo razvedrovalo, ampak nam tudi koristilo.

Veliki roman F. X. Svobode »Rozkvět«, s katerim si je postavil pisatelj imponanten monument v češki literaturi, ima specijalno za nas Slovence sorodnega, da mi je vselej žal, da ga nimamo v prevodu. Tri češke generacije, ki jih opisuje autor, so nam tako blizu, ti kraji

o mogočem razpadu avstrijske monarhije. To je dalo povod nekemu nemškemu politiku, da je spisal brošuro, v kateri kratkomalo že razdeluje posamezne avstrijske krovine. Seveda bi glavni del pripadel Nemčiji, in le povsem pasivnim pokrajnam se privoči samostalnost.

Ravnokar je zopet »Figaro« razvil to vprašanje. Po njegovem mnogu mora sedanj razpor med Slovani in Nemci, posebno med Čehi in Nemci, dovesti do katastrofe v Avstriji. Ta razpor se bo po francoskih prorokovanjih končno tako poostril, da bo začela posredovati Nemčija v prilog Nemcem, Rusija pa v prilog Slovanom.

Seveda so to le več ali manj navadne kombinacije bujno-fantaziskega časopisa. Brez vse vrednosti pa ta uginjanja vendar-le niso. Vidi se, kako si mislijo zunaj Avstrije naravni razvoj naših zamotanih razmer. Toda tak izid je pač skoraj nemogoč. Predvsem se sodi napačno Slovane. Slovani nikjer ne mislijo, da bi bila njihova rešitev v razpadu monarhije. Nasprotno, za nas še velja vedno Palackega izrek: Ako bi Avstrije ne bilo, Slovani bi zahtevali, da se ustanovi. Tudi naše razmerje z Rusijo zunaj popolnoma napačno tolmačijo. Ne tajimo sorodnih simpatij do Rusije, a te simpatije ostanejo vedno le duševne. Pod rusko oblast si pač ne želi nobeno slovansko pleme v Avstriji, kakor tudi Rusija ne goji takih aspiracij.

Slovanski narodi v Avstriji imajo vsak za-se svoje narodne in politične ideale, a vsi skupaj v okvirju dosedanjega sestava. Čehi streme za svojim starim državnim pravom, istotako Hrvati. Slovencem je ideal narodna avtonomija, Poljakom njihova neodvisna Poljska. Ako se naj to doseže, ni treba razbiti države, temuč le ustava se naj umakne pravični, ki bo dala vsakemu narodu, kar mu gre.

In ravno to je točka, ki kaže vso zaslepljenost avstrijskih vlad. Ono ustavo, ki je vir vsem nevoljam in zmešnjavam, čuvajo avstrijske vlade kakor svojo edino rešilno idejo. Pri tem ne vidijo in ne slišijo, kako poka sumljivo na vseh koncih in krajin. Baš sedaj, ko se gre za do volitev češkega notranjega jezika, se vidi ta vladna ozkosrnost. Izmišljajo si vse mogoče izbege, le tega nočjo videti, kar bi kratkim potom zadovoljilo Čeha.

Druga pogibelj je pangermanizem in irredentizem. Tudi te dve nevarni struji bi bilo najlaže udušiti, ako se preosnovi današnja ustava ter se da vsakemu narodu, kar mu gre. Od slovanske strani, pa tudi od Rusije se ni treba batiti Avstriji ničesar, v poštew pa znajo priti omenjeni dve struji, ako se jima pravocasno ne zastavi tok.

Malorusko-poljski razpor

se je začel razširjati tudi na Bukovino. Popolnoma se je namreč s postrenimi razmerami med Malorusi in Poljaki v Galiciji razbila zveza, ki je trajala več let med zastopniki obeh narodnosti v Bukovini. Tako zvezo je bil osnova poslanec dr. Stefanowicz, združivši s Poljaki, ki predstavljajo v Bukovini inteligenco in veleposestvo, dočim tvorijo Malorusi široke mase prebivalstva, da se napravi na ta način slovanski jez proti nemštvu in rumunstvu. Stefanowiczova ideja pa je umrla s svojim ustanoviteljem vred. Našlo se je na obeh straneh nekaj šovinistov, ki so začeli zopet tirati nekdanjo razdirajočo politiko, kakršna se vrga v Galiciji. In poljsko časopisje samo priznavata, da so bili bukovinski Poljaki oni, ki so si zaželeli »političke proste roke« t. j. politiko, ki jih zbljužuje z Nemci in Rumuni. Poljakom je tako zbljuževanje z Nemci in Rumuni prineslo tri mandate v občinski zastop v glavnem mestu Černovicah. Poljaki opravičujejo to svoje postopanje s tem, da se tudi pri drugih slabejših plemenih sklepajo kompromisi z močnejšimi. A to je le jalov izgovor. Kompromis z Malorusi bi jim gotovo prinesel istih koristi, pri tem pa bi še imeli čisto vest, da so ravnali v smislu slovanske vzajemnosti.

Nemci v Slavoniji.

Zadnje ljudsko štetje je bilo nepričkovane podatke o prebivalstvu Slavonije. Izmed vsega prebivalstva 854.401 je Nemcov 123.569, ali skoraj 15%. Največ Nemcov je v sremski županiji, t. j. skoraj polovica. V vukovarskem okraju živi med 42.227 prebivalci 10.043 Nemcov. Najmanj Nemcov ima požeška županija, največ pa mesti Zemun in Osek. V prvem mestu je 15.079 prebivalcev, a med njimi je 7.086 Nemcov t. j. 46.99%. V Oseku živi 12.436 Nemcov izmed 24.930 vsega prebivalstva t. j. 49.88% ali le malo manj kot polovica. Značilno pa je, da znajo tri petine teh Nemcov hrvaški, kar so tudi napovedali pri ljudskem štetju. Potem takem Nemci vendar niso povsem brez talenta za priučenje slovanskega jezika, kakor se to pri nas in na Češkem vedno poverja. Sila kola lomi in tako tudi Nemec slovanski jezik, kjer ni druge pomoči. Pa tudi sicer so ti Nemci v Slavoniji iz čisto drugega lesu kot pri nas. Ker vidijo, da ne morejo in ne smejo kazati svojih nemških rogov, vedejo se prav pohlevno, kakor se spodobi gostom v deželi, se pomešajo s Hrvati in Srbi ter čestokrat popolnoma pozabijo na svojo mater »Germanijo«. To sicer ni lepo, ne značajno, a kaže, da tudi pri germanskem plemenu

prevladuje kruhoborstvo nad idealom. O tem nam priča toliko imen hrvaških rodoljubov, ki so nemška.

Politične vesti.

— Nagoda z Ogrsko je tedaj definitivno sklenjena. Oba ministrska predsednika sta se zedinila, da se predloži nagoda v drugi polovici t. m. istočasno avstrijski in ogrski poslanski zbornici. Minister Szell še pride prej na Dunaj, da izposluje pri cesarju predsankcijo.

— Nemško-češka spravna akcija. V seji mladočeškega kluba so bili radikalni poslanci za to, da se opustijo nadaljnja pogajanja ter se Čehi zopet zedinijo za obstrukcijo. Ta predlog pa je bil odklonjen ter se je sklenilo, nadalje konferirati, a ne na podlagi vladnih predlogov. Uspehi ali neuspehi teh konferenčnih vendar ne bodo prav nič vplivali na taktočnih poslancev v dunajskem parlamentu. Danes zboruje plenum moravskih, jutri pa plenum čeških spravnih članov.

— Cesarjevo zdravje. Deputaciji, ki je prišla cesarja vabiti na industrijski ples, je cesar odgovoril, da mu žal zdravje ne dopušča, ponoči hoditi iz sobe ter je naročil nadvojvodu Franu Ferdinandu, da ga pride zastopat. Ceser je prisostvoval 41 let redno industrijskim plesom. Tudi na ples dunajskoga mesta letos baje cesar ne pride.

— Obravnava v zadevi Jeronima bo dne 26. t. m. v Rimu. Dalmatinci bodo imeli sedem odvetnikov, grof Coronini pa tri. Pričakujejo se važna razkrivita pri prečitanju od obeh strani predloženih spisov.

— Zoper italijansko obstrukcijo v tirolskem deželnem zboru delujejo učitelji, zdravniki in zadnji čas še občinski tajniki. Vsi ti sloji namreč pričakujejo od deželnega zбора pravico ureditev njih prejemnikov.

— Turške reforme. Specialna komisija, ki zboruje že več dni v Carigradu pod predsedstvom Ferid paše, je predložila sultanu že številne predloge glede evropskih vilajetov. Med drugim tudi predloga, naj se vsi častniki in moštvo orožništva, ki so nesposobni ali kompromitirani, takoj odpuste, a ob enem tudi naj se izplača orožnikom zaostala plača v znesku 1.800.000 K.

— Italijansko-angleški kraljevski obiski. Angleški kralj in kraljica predeta incognito v Neapelj obiskat italijansko kraljevo dvorjico. Kralj Viktor Emanuel ne bo potoval po Nemškem, temuč po Francoskem, ko vrne obisk angleškemu kralju.

— Nemčija se zadolži tudi v tekočem letu. Lansko leto je najela k proračunu 34.9 mil. mark dolga, vkljub temu pa se je pokazalo pomanjkanje 58.9 mil. mark, takoj, da bo moral za leto 1903 najeti celih 119 milijonov mark.

Dopisi.

— Iz Zavraca. (Odgovor »Slovenskemu Listu« z dne 20. decembra 1902, št. 51.) Dopisnik »Slovenskega List«, pardon »Dihurja«, je po dolgem naporu zbral nekaj svinjske sape in jo izbruhnil po nas Zavrčanah, češ, pri nas na Gorah bodemo že lahko s svojo svinjsko sapo na novo izmišljeni mlin gonili, ne da bi Zavrčanov za pomoci prosili.

Mi Zavrčani Vam svetujemo, da zberete svoje moči skupaj, da si zgradite nov mlin, kateri pa mora res na sapo biti narejen, zakaj z vodo ga tako ne morete goniti, ker je nimate. O da, s svinjsko sapo pa imenitno. Omenjeni dopisnik se hvali, da imajo dosti denarja, ker so večno zamotani račun z vitezom uravnali. Res, račun ste uravnali, ali mi Zavrčani vemo dobro, kako. Ali zamotani račun z vitezom se je drugače iztekel, in sicer ne na ljubo za Vaš žep. Ni dobro se popred hvaliti, da imate od viteza 1000 kron dobiti, ker računi so natančno izkazali, da imate iz svoje bogate blagajne g. vitezu 284 kron še plačati. Seveda dolžno svoto bi že plačali, ko bi tega šmentanega mlina ne bilo treba ravno zdaj graditi.

Dopisnik se tudi hvali, da ima moč na svoji strani. Resnici na ljubo pa budi povedano, da je to moč iskal tudi pri Zavrčanah, dobil jo je pa le tam, kjer žena hlače nosi, pri možeh pa ne. Slike so se mu pa tudi cedile po nekih klobasah in nekem vinu, ker ga je nekdo placač, čeravno ni denarja prejel od Vašega zamotanega računa. Nadalje mu je prišlo na misel, da je pri občinskih volitvah v Doleh imenitno s socialnimi demokrati zmagal. V tretem razredu res ne sedijo vitezi, so pa le črnorudeči žlindrovci. V drugem razredu piše o nekem srečkanju; ker Vaši niso bili na mestu, se pa Vam niso mogli izzrebati. Sveda na misel mu pa tukaj ni prišlo, da je bil on tudi na Dobrovi padel v pehar kakor želva! O prvem razredu piše, da je bil cvet liberalnih spletov. Potrebo se nam je zelo želite, se tudi v nekega posestnika iz Dolov, češ, ta nima ne aktivne in niti pasivne volilne pravice.

Na to bodi pojasnjeno, da ste mu jo res hoteli Vi ukraсти, pa više oblasti niso to priupustile, ako je ravno Vaš paragraf 4. to zahteval. Velik škandal bi bil za dopisnika, ako bi se bil pozabil tudi v našega poslanca gosp. I. Božiča zaleteti. Moža stresa je, ker je gospod poslanec častni občan naše občine. Županu očita, da si je dal pri volitvi dva glasova, ker je za g. Božiča volil. Zopet tukaj so se mu slike cedile, ker ni on prejel od g. Božiča pooblastila, da bi bil potem on svojega smrekovega moža

postavljal v odbor, ker ta je tudi dal sam sebi glas. Končno se hvali, da s svojim bogatim premoženjem že lahko cerkev, pokopališče in še druge stvari raztegne. Moška je ta — samo opomniti je, da so Gorjani pozabili dolžni znesek v Kleinovi tiskarni pravočasno poravnati. Ker še pred kratkim je bil završki krajni šolski svet zaradi Vaše malomarnosti vprašan, če se je že Vaša bogata blagajna v pokritje tega zneska odprala. Capito signor!

— Iz slov. Štajerja. Okoli novega leta si slišal skoraj iz vseh levantijške škofije pozivljanje bojkotirati napredne liste. Toraj tudi štajerski kaplančki so se razvneli za boj proti »Narodu«, »Rodoljubu« in drugim grešnim listom. Če si prišel v cerkev, nisi vedel, stoji li svečenik na leci ali navadni krošnjar, ki svojo slabo robo tako silno ponuja. »Kupite, kupite, naročajte »Naš Dom«, on stane le par vinarjev in je najboljši list tega sveta. Kupite, kupite! Te bore vinarje zmore vsaka dekla in vsak hlapec. Le denar prinesite, naročali bomo že mi!« Tako se je ponujal »Naš Dom«, »Slov. Gospodar« itd. drugi umazani listi. Proti »Narodu« in »Rodoljubu« pa se je rohnelo s peklom in satanom, s časno in večno pogubo. Vprašamo, jeli to dovoljeno? Ali smo kmetje zato kupili lece, da se tam žegnani kramari šopirijo in svojo ničvredno robo hvalijo. Napredni poslanci, ven s kancelparagrafom! Mi duhovnike vzdržujemo zato, da bi nam oznanjevali božjo besedo in ne zato, da bi se z lece za časopise agitiralo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. januvara.

— Šusteršičev shod v Ribnici. Gospod polanc Povše nas prosi z ozirom na sobotni članek o Šusteršičevem shodu v Ribnici konstatirati, da on ni bil član obrtnega odseka in torej tudi ni mogel sоподpisati minoritetnega predloga posl Tombosija.

— Dr. Divjak postal je, kakor čujemo, zopet zdravnik v vevški tovarni. Lurška majka Božja izposlovala je temu klerikalnemu zdravniku obitlo prostega časa. Družega ne rečemo nič!

— Metliški cestni odbor — tako se nam piše iz Metlike — je v silnih stiskah, ker z 20% naklado nikakor izhajati ne more. Grozijo torej, da odstopi v celoti. Radovedni smo, kako se bode ta pristno klerikalni cestni odbor zahvalil dr. Šusteršiču in blagoslovil njegovi obstrukciji.

— Važna razsodba glede vodovoda za Kranj in okolico. Glasom dopisa c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju od 6. januvara 1903, št. 331, je c. kr. deželna vla

med gozdovi so nam tako znani, kakor da smo jih videli in poznali vsak dan. In potem ono, kako se povspne družina z lesno kupčijo do blagostanja, — kdo bi ne mislil na naše kraje na ono podjetno generacijo pred nami povsod zunaj po deželi, ki je kupčevala po vsem jugu z lesom, živino in vsem mogočim. Danes ni več tako, danes propadajo pri nas take družine, kakor propadajo v omenjenem, tri velike zvezke obsegajočem romanu Svobodovem.

Nova knjiga Svobode »Strast in usoda« leži na moji mizi. Poetična knjiga, mehka in sanjava, o mladih ljudeh, mladi ljubezni in o stareh in oni njihovi nežni, stari in gajlivi ljubezni, ki cvete med njimi, čudovita in sentimentalna. O sanjah mladih oči in o sanjah poznih, starih dñi, o zelenih, tihih in rosnih gozdih, kjer stanuje mladost in o malih hišicah v malih cvetočih vrtovih, kjer odpočivajo stari ljude. — On toliko pozna in toliko razume ...

Tak je autor Olge Rubešove v slabem skromnem načrtu feljtonista, ki ne sme biti obširen in gostobeden.

X.

Navadno si človek v prosti naravi nekako oddahne in občuduje veličastvo nature laglje pozabi na duševne svoje muke. Samo duhovnik je tudi tu izjema. Vzgoja mu je vzela smisel za neskljeno vživanje prirode. Nephote ga obidejo tudi tu dvomi, je li svet res kar iz nič vstvarjen, jeli res le plod volje izvenkoznične moči kakor so ga učili. Tudi mene so obšli taki dvomi, ko sem šel skozi gozd. Prešnilo me je nekako doslej nepoznano hrepenenje po svobodi, dasi nisem imel o njej jasnega pojma in sem le čutil, da je svoboda prvi pogoj pozemski sreči.

Zatopljen v take misli, srečam svojega dekana. Skoro sem se ga prestrašil, kakor človeka, ki je nevaren. Vedno se mi je zdelo, da me hoče odtrgati od cerkve in od vere in mi tako izpodmakniti trdno podlago, na kateri je stalo moje bitje. Zdelo se mi je, da bi bil podoben suhi bilki na penči se vodi, če bi izgubil trdno vero v cerkvene nauke, da bi mi zmanjkal tal pod nogami, če bi hotel slediti njemu. Dasi sem poskušal napeljati pogovor na vsakdanje stvari, sva bila vendar

zapletena v verska vprašanja. Kar ne nadoma me je bil vprašal, kaj da mislim o cerkvenem nauku o stvarjenju sveta, in vse moje umikanje ni nič pomagalo.

Z imponujočo odkritosčnostjo je dekan dejal, da on strogo loči resnice mitične kristijanske vere od moralnih njenih resnic.

— »Kako je svet nastal« — je dejal dekan — »s tem si nisem nikdar belil glave, ker sem prepričan, da se to nikdar ne dožene. Evolucijska teorija ima mnogo zase, a če je resnica, je tako negotovo, kakor teorija, ki jo trdi sveto pismo.«

Ugovarjal sem mu odločno, da sv. pismo ne obsega teorij in on se ni zmenil za to.

— »Meje tega sveta« — je nadaljeval dekan, »so tudi meje človeškega razuma. Človek je v stvarstvu pravi pritlikavec in njegov razum ne pride nikdar čez meje sveta. Na tem svetu smo doma, ta svet je naša domovina in na tem svetu moramo gledati, da smo srečni. Blagor mu, ki ima mir, da zamore postati srečen že na tem svetu. To je moje prepričanje, sicer nas uči cerkev, da bomo za srečo in veselje na tem svetu kaznovani z mučami in s trpljenjem na drugem svetu,

a zdi se mi, da je to le strašilo; vsaj mojega prepričanja ta cerkveni nauk ne more omajati.«

Razšla sva se. Dekan se je vrnil domov, jaz pa sem nadaljeval svojo pot in dospel kmalu v skromni dom, kjer je prebival moj spovednik, stari župnik gospod Urban.

Prišedši pred vrata sem začudenja obstal. Slišal sem krepak moški glas, ki je veselo prepeval:

Dekle, povej, povej,
Al' me še lj

z razsodbo od 30. decembra 1902, št. 8487, odobrila koncesijo, podeljeno kranjski občini od okr. glavarstva za zgradbo kokriškega vodovoda in obenem zavrnila vse proti koncesiji podane rekurze. Morebitne prične proti teji razsodbi na c. kr. poljedelsko ministrstvo so brez odložilne moči. Če bi klerikale ne bili zabranili z obstrukcijo vsakega delovanja v deželnem zboru, bi se že letos na pomlad pričelo z zgradbo prepotrebne in tako željno pričakovane vodovoda. Vsled klerikalne obstrukcije deželnih zborov mogel skleniti postave, glasom katere bi deželna gradila vodovod kot deželno podjetje.

V svarilo izseljencem.

Gališki deželni poslanec gosp. Stapinski je dobil letos od gališkega deželnega zbora znatno podporo v namen, da preide, kako se godi izseljencem tako na potovanju, kakor tudi v Ameriko. Razkril je čudne stvari, o katerih se bo še govorilo v gališkem deželnem zboru, pa tudi v državnem zboru. Gospod Stapinski se je oblekel kot preprost gališki kmetič, da se je mogel prepričati, kako se izseljencem godi. Vožni list je vzel pri zastopstvu znanega Misslerja iz Bremena. Ta Missler je prišel kot sluga v Bremen, danes pa ima okrog 40 milijonov mark premoženja. Zasluzil jih je pri izseljencih. Missler izkorisča zlasti slovenske izseljence. Gospod Stapinski pravio njem: »Lakota, žeja in krivica so sredstva, s katerimi Missler naše ljudi izsesava. Izseljence natlači Missler na ladjah v smrdljive, nečiste luknje. Nas je bilo kakih 400. Ko je prišel čas, da se vkrčamo na parobrod, zaoril je zapovedujoč glas: »Deutsche Frauen — deutsche Männer. Nemci so šli prvi na parobrod. Tako se dela z namenom, da zaseđajo Nemci najugodnejše prostore, kar je velikega pomena pri tako dolgem potovanju. Ko so Nemci odbrali svoje prostore ter jih zasedli, pustili so nas Slovane na ladjo. Nam so ostali samo najgloblji, najgrši, temni, brezračni in nesnažni prostori ali pa so nas pomestili po različnih kotih ter sploh z nami delali kakor z živino. Pri tem pa je priponniti, da Nemci niso ne vinari več plačali, kakor Slovani, pač pa dostikrat še manj. Tako dela Missler že leta in leta in si gromadi miliionek. — Gospod Stapinski naznanja, da začne veliko akcijo proti Misslerju.

Deželna zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je začela svoje delovanje, in sicer s poučnim predavanjem. Prvo predavanje se vrši, kakor smo že poročali, v četrtek, dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer o motorjih.

klenega značaja in plemenitega mišljenja, če se hoče povzeti na dekanovo stališče.

Ko sem se naposled odpravil na odhod, me je moj spovednik, gospod Urban spremil skoro pol pota daleč. Starček me je prosil, naj nikomur ne povem, kar sem videl in slišal. In jaz sem mu rad obljubil.

Šele sedaj sem imel priliko, mu povediti, kaj me je k njemu pripeljalo, da sem ga prišel vprašat za svet, kako naj se vedem napram gospe Heleni. —

— Kaj se Vam je zopet približala?

— Prišla je davi k maši in hotela prejeti sv. obhajilo, dasi ni bila prej pri spovedi.

— To je očitno znamenje, da neče končati znanstvo z Vami. Ta ženska je vsa vražja. Znala si je pridobi velik ugled v vseh krogih, posebno v duhovniških, tako da se je morate batiti. Nikar ne mislite, da ste Vi njena prva žrtva. Premotila je še vsacega mladega duhovnika. Tudi Vaš tovaris kaplan Janez je bil dolgo časa pri nji v milosti in prejel je od nje obilo darov. Pa zato je vendar ne smete obsojati preostro. V mladih letih so jej večili nazor, da ni greh, če ima ljubezen z duhovnikom, nego še dobro delo. Večina vsega ženstva živi v tej strasti zmoti — od tod toliko zla in

Predaval bode prvi strokovnjak na tem polju, gospod ravnatelj Ivan Šubic, v prostorih umetno-obrtno šole (Stari trg, Zatiški dvorec). Predavanje bode za one, kateri delajo z motorji ali parnimi stroji, vležani-mivo, in si lahko marsikdo pridobi posebnih podatkov, ker je gospod ravnatelj radovoljno pripravljen vsako vprašanje pojasnit. Zvezca pa si bode z enakimi predavanji pridobilna mnogo zaslug in zaupanja pri obrtnih zadrugah ter bodo ista radovoljno pripravljena pristopiti zvezci, samo da se prepričajo, da ima zvezca resen naman delovati in svojim članom v vsakem oziru koristiti. Zvezci le želimo, da se ji posreči pridobiti več enako dobrih moči za strokovno predavanje, kakor je ravnatelj gosp. Ivan Šubic. Zavedni obrtniki pa naj nikar ne zamujajo prilike, katera se jim nudi ter naj se mnogobrojno udeležejo poučnih predavanj in naj s svojim obiskom podpirajo zvezin namen.

Gledališka vest. Ker je g. Král nenadoma obolel, odpade za danes naznajena predstava. Danes ne bo predstave, pač pa bo prihodnja predstava v četrtek.

Požar v Hočju — Indolenz der windischen Landbevölkerung. Iz Maribora se nam piše: Pretekli četrtek proti deveti uri zvečer nastal je v Spodnjem Hočju pri posestniku in mlinarju Juriju Vorniku na dosedaj neznan način ogenj, kateri se je hipoma razširil na sosedna poslopja ter je šest hiš z vsemi gospodarskimi poslopiji vred do tal pogorelo. Pri velikem vetrju bila je nevarnost za celo vas jako velika in le izvanredno hitremu prihodu petih požarnih bramb na pogorišče ter nad vse hvalevredni in vsestranski pomoči domačega prebivalstva zahvaliti se je, da ni ogenj cele vasi uničil. In čuje, kako hvalo pevata »Grazer Tagblatt« in pa »Marb. Zeitung« vrlim slovenskim Hočjanom za to, da so ti ljudje v mrzli zimski noči skoraj na pol goli z velikim trudem in naporom ter z občudovano požrtvovalnostjo pozno v noč čuvali in hravili imetje svojih sosedov pred ljutim in strašnim ognjem! »Grazer Tagblatt«, kateri seveda brez sramočenja Slovencev ne more živeti, piše doslovno: »Kakor pri mnogih sličnih prilikah, mogla se je tudi takrat opazovati naravnost na škodoželjnost ali budalost meječa indolence slovenskega kmečkega prebivalstva. »Marb. Zeitung«, katera, kar se tiče surovosti in nesramnosti, lažij in obrekovanja, svojo graško koleginjo še presega, pa pravi: »da se je tudi pri tem nevarnem požaru zopet pokazalo brezčutje velikega dela slovenskega kmečkega prebivalstva.« Kakor se vidi, je pisač obeh notic isti. Pozna se dotičnik,

tolike pokvarjenosti. Ženska logika je nekaj prav posebnega. Moje mnenje je, da se morate varovati gospe Helene, ker Vam lahko pokvari vso prihodnost. Če spozna ženska, da je kdo zanj izvoljen, potem se njena ljubezen vedno spremeni v sovraščino in njeno srce hrepni po maščevanju. In če se ženska hoče maščevati, doseže vedno svoj namen; zlasti pa ugledna in vplivna ženska, ki je s škofom osebno znana. Liberalci še niso nobenega duhovnika v nesrečo spravili, ker se cerkev za pritožbe liberalcev, ki jih smatra za svoje sovražnike, nikdar ne zmeni. Ženske pa imajo v cerkvi velikanski vpliv, zlasti pobožne ženske, in so že marsikaterega duhovnika spravile v pogubo. Gospa Helena dobi lahko vsak dan pota in sredstva, da vas — strogo zaupno — v škofiji očrni in Vi se ne boste mogli nikdar oprati. Kaplan Janez na pr. je vsak trenotek pripravljen Vas obdolžiti česar koli, njemu bodo slepo verjeli in Vi ne izveste nikdar, kaj se je zgodilo. »Scripta manent« — in Vi bi vse svoje življenje čutili posledice Vam neznanega vpliva. In zato Vam svetujem, občujte z gospo Heleno kakor da se mej. Vama ni nikdar ničesar zgodilo, in bodite z njo prijazni in vlijudni. Da bi še kdaj padli v njene zanjke, tega se pa skoro ne bojim, kajti vedete — da je stara že petinštideset let.

ne samo po svoji sindolenci in budlosti, ampak po svoji nesramni in prednri lažnosti. Najboljše združilo za tako sprideno pokvoko bil bi seveda pasji bič, a mi Slovenci, — bivši nekdanji sužnji Avarov — kakor nas »Marb. Zeitung« imenuje, smo našim nemškim sodeželanom v oliki že toliko naprej, da ne rabimo takega »orožja«.

Koncert „Glasbene Matice“. Posebno zanimanje za koncert »Glasbene Matice«, kateri bo v nedeljo zvečer, dne 18. t. m., vzbuja sodelovanje mlade umetnice božje nadarjenosti in krasnega glasu, izborne koncertne pevke, gospodične Magde Dvořákové, hčere sve tovorno slavnega skladatelja dr. Antona Dvořáka, sedanega direktorja prskoga konzervatorija. Magda Dvořáková je v lanskem letu z izborni odliko in krasnimi uspehi absolvirala prški konzervatorij. V konzervatorijskih koncertih in pozneje v koncertih »Češke filharmonije«, »Umělecke Besede« in v samostojnih koncertih po mnogih večjih čeških mestih je dosegla prekrasne uspehe svojega mojstrskega petja in čuta. Vsi češki listi so letos objavljali o Magdinih prvih nastopih prelepe in navdušene ocene. Izbrana mlada pevka je dosegla povsod resnično krasne uspehe in navdušenost občinstva je bila povsod istinita. Listi posebej povdajajo, da so uspehi resnično krasni, in da pevke ne hvalejajo zaradi njenega očeta in največjega mojstra češke glasbe, ampak zaradi prekrasnega glasu, dušepolnega predavanja in mojsterske šole, njenega petja hvalejajo kot nekaj posebno lepega. Ni se pa tudi čuditi, da izredna nadarjenost, od narave krasen glas, izobrazba prškega konzervatorija in šola v taki rojstveni hiši, kjer vlada duh in čut takega mojstra, skladatelja, očeta in učitelja, kakršen je Anton Dvořák, — porodi kaj tako lepega, kakršno je petje Magde Dvořákové. Pravijo, da bo dosegla mlada pevka še lepo svetovno kariero kot operna pevka, če se odloči prestopiti k operni karieri; toda starši mlade umetnice se protivijo, da bi se hčerka posvetila gledališkemu poklicu. — V koncertu »Glasbene Matice«, pri katerem sodeluje v nedeljo, bo pri prvem nastopu pelj zgorj skladbe svojega očeta, pri drugem nastopu pa češke narodne pesmi, takozvane »Lipicke pesme«. Slovensko občinstvo bo imelo priliko slišati prikvet najkrasnejšo arijo iz Dvořákovih najnovejših skladb, baje čudovito lepo arijo iz opere »Rusalka«.

39. redni občni zbor Jibljanskega Sokola se je včerjši pretekel soboto na društveni galeriji. Nad 80 zbranih zborovalcev pozdravil je br. podstarosta dr. Vl. Ravnhar, ki je opravil odstop staroste dr. Iv. Tavčarja. Spominjal se je letos umrlih članov, Josipa Nollja, Josipa Kušarja, Hermana Kukle in Josipa Hacina ter pozval zborovalce, da počaste spomin umrlih s tem, da vstanejo razsedeže. Ko je še v kratkem označil vodstveno v odborovo delovanje v preteklem letu, je imenoval za zapisnikarja občnega zabora br. L. Franketa, za overovatelja zapisnika pa br. J. Zadela. — Br. tajnik Al. Novak je poročal, da je imel odbor 18 rednih sej; več društvenih zadetov pa je rešil po okrožnicah. Društvo je priredilo tri veselice, med katerimi se je najimenitnejše obniesla maškarada, za kar gre najbolj za livala br. dr. Milutinu Zarniku in br. Rudolfu Veselu; dalje pa odbornikom Jagodicu, Skaletu, Terglovu in Bleiweisu. Izleti so bili trije: v Dolinice pesizlet, v Kamnik in v Idrijo. Na vseh treh izletih se je telo vodilo. Javno telovadbo je imel tudi Sokolov naraščaj in to v Ljubljani. Lekarji dr. Ubald pl. Trnkoczy je podaril društvu več sto krov vredno lekarno, za kar se mu izreže najtopljeja zahvala. Zagrebškemu »Sokolu« je odgovoril odbor na prošnjo za sodelovanje pri izdajanju sokolskega lista, da te načoge ne more prevzeti, dokler nima tiskane terminologije in sokolskega vadbenega sestava v slovenščini. — K tajnikovemu poročilu se oglaši br. dr. J. Kušar, ki priporoča, naj se »Sokol«, dokler nima lastnega lista, poslužuje vedno odprtne mu rubrike v »Slovenskem Narodu«: »Slovensko Sokolstvo«, ki je svoječasno obilo dobrih člankov prinašalo. — Iz početja br. blagajnika P. Skaleta je vidno, da je imelo društvo v preteklem letu 1549 krov prebitka. Na predlog preglednika br. V. Rohmanna da občni zbor blagajniku in odboru absolutorij. — Br. načelnik dr. V. Murnik poda lepo sliko o notranjem društvenem delovanju. Tako mnogo, kakor v preteklem letu, se ni že nikdar telovadilo. Telovadica je bila oddana raznim oddel-

kom skoraj vsak dan od 5. ure popoldne do 10. ure zvečer. Telovadile so pa 3–4 vrste, v novembra pa 1 vrsta mlajših telovadcev, 3 vrste starejših, 11 vrst pa naraščaja. Vadičiški zbor je štel poleg načelnika 4 vadičev in 5 pripravnikov. Ko predčita br. načelnik še odgovor, ki se je odpostal zagrebškemu »Sokolu« glede časopisa, se oglaši k besedi br. dr. Kušar, ki omenja velik pomem strokovnega sokolskega lista in priporoča, da bi se odprla v »Slovenskem Narodu« zopet rubrika »Slovensko Sokolstvo«. Dosedanji starosta br. dr. Tavčar je bil izvoljen soglasno za častnega člana. Pri volitvi staroste je dobil od 80 glasov br. dr. Kušar 59, br. dr. Vl. Ravnhar 20 in br. dr. Ivan Tavčar 1 glas. Ker br. dr. Kušar izvolitve ni sprejel, se je volilo drugič. Pri drugi volitvi je dobil br. Kušar 60, br. dr. Vl. Ravnhar 2 in br. dr. Murnik 1 glas, jedna glasovnica je bila neveljavna. Ker je br. dr. Kušar izjavil, da izvolitve ne sprejme, ker nima zaupanja vseh članov, se volitve vsega odbora na predlog br. Ad. Novaka preloži na prihodnji občni zbor.

Mamut! Mamut je zelo podoben slonu. Razlika je zlasti ta, da je slon večinoma živ ali mrtev, mamut pa vedno mrtev, in ne samo to; mamut je po večjem tudi zmrznen. Patrijarh mamut, prastari oče vseh slonov in lefontov, je izmrl že pred 10 do 12 tisoč leti. A poskrbel si je za posmrtno slavo ter si sam postavil v mnogih eksemplarjih spomenik, kakoršnega bi zaradi cenosti priporočali tudi za naše slavne može: Zmrznil je v Sibiriji! Dandanes pa se, dasi ne ravno pogostoma, pripieta, da Sibirjaki najde takega kosmatina orjaka tam kje ob reki Leni, pri simpatični temperaturi — 40° R, sedegev prav po domače sredi ledi, sicer trdega, kakor kos starega komisa, a vkljub temu tako krasno ohranjenega, kakor so starikavi Serenissimi v oficijskih poročih vedno »elastičnega koraka in še vedno dobro ohranjenja«. »Ljubljanski Sokol«, ki misli letos počrati na svetovnoznanjo jarmark v Nižnjem Novgorodu, bil je toliko srečen, da je na ekskulativni dražbi falirala tunguškega poglavarja zdražil velikankega mama manta, koga je razpostavil v jedni izmed onih tisočerih kolib, ki se razprostirajo na ogromnem sejmšču v Nižnjem! — V mestu torej, kjer si dasta vsako leto Evropa in Azijo včetenski rendez-vous, predstavil se nam bo tudi pravilen mama manta.

Sestanek »Slošnega ženskega društva«. V nedeljo se je zbralo v društveni sobi »Slošnega ženskega društva« zopet veliko število narodnega ženskega občinstva ter je sledilo z največjim zanimanjem predavanju gđe Ant. Kadivec o komponistu Perosi. Gđe predavateljico je očrtala v kratkih besedah ves životospis tega slavnega italijanskega skladatelja in njegovo doseganje plodovito delovanje.

Odbor krajevne skupine v Ljubljani društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov obžaluje, da je za tesnopski tečaj med ljubljanskimi p. t. tovarisi tako malo zanimanja. Ugodna prilika in majhni prispevki v pokritje stroškov nudili naj bi pač ugodni povod, udeležiti se tega tečaja v mnogobrojnem številu. Opozorja se še jedenkrat, da imajo dostop k temu tečaju zasebni uradniki sploh, kakor tudi trgovski uslužbenci proti mesečnem prispevku 5 krov in da se s tem podukom, katerega bo vodil g. profesor Novak, prične s 15. prosincem t. l. Oglasila sprejema društveni blagajnik g. Josip Christopher, notarski uradnik v Ljubljani Mikloščeva cesta hšt. 36.

Glas iz občinstva. Pišejo nam: Pred Lenčevi hišo na Ressljevi cesti ni nikakoga trotoarja ter tudi da Vidmayerjevi hiše niso nobenega prehoda. Pasanti morajo ondi gaziči veliko blato, česar na tako obližnem in lepi cesti pa ni mirno gledati. Mestni magistrat naj poskrbi za red tudi v Kopitarjevih ulicah, ki so brez vsakega trotoarja!

Nesreča na Laverci. Pošteetnik Jožef Bremak iz Komende pri Kamniku, je včeraj popoldne peljal voz loncev svoji sestri v Šmartno Idičem poleg voza je spodrlsnio in je padel tako nesrečno pod voz, da mu je šlo kolo desno levo nogo in mu je pod kolenom zlomilo. Ponesrečenca so pripeljali v bolnico.

V postelji ponesrečil. Josip Seršen, vpokojen ključar drž. železnice, stanuje na Radeckega cesti št. 22, si je doma v postelji spahnil desno roko v rami. Prepeljali so ga v bolnico.

Tri prste odrezalo. Ivan Škaraf, blapeo pri Koslerju v Črni vasi, je včeraj pri rezjanju slame ponesrečil. Stroj ga je prijet za desno roko in mu odrezal tri prste.

Majdene in izgubljene redi. Trgovski vajenec J. S. je izgubil od južnega kolodvora po poti skozi Šentpetrske predmestje do Zaloške ceste dobrovna cilinder za vodo. — Josip Bernik, sluga pri baronu Codelli, izgubil na poti od doma do pošte 60 K. — Služkinja Marija Peterman, Gledališke ulice št. 8, je izgubila od Prešernovih ulic po Franca Jožefa cesti do doma denarnico z manjšo sveto denarja. — Na magistratu je bil pred neko pisarno najden bankovec za 10 K. — V veči Luckmanove hiše na Francu Jožefa cesti je bila najdena denarnica z denarjem. — Kukalo izgubila je neka dama na poti od Knafljevih ulic do gledališča.

Društvena godba priredi v sredo, dne 14. t. m. v restavraciji g. Kende, »pri Gembirnu« koncert. Vstop prost.

Najnovejše novice. Žrtve igralnice Monte Carlo. V okolici razpokane igralnice Monte Carlo je zginilo zadnji čas šest uglednih oseb, med njimi dva ruska velika kneza in neki angleški lord. Izvršili so ali sam

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 13. januarja 1903.

Naležbeni papirji.

42% majeva renta . . . . . Denar Blago

42% srebrna renta 100.90 101.15

4% avstr. kronska renta 100.95 101.15

4%, zlata . . . . . 121— 121.20

4% ogrska kronska 9.90 99.10

4%, zlata 120.90 121.10

4% posojilo dežele Kranjske . . . . . 97.75 —

41/2% posojilo mesta Spljetja 99.75 100.75

41/2% Zadra . . . . . 100— 101—

41/2% bos.-herc. žel. pos. 1902 . . . . . 100.35 101.35

4% češka dež. banka k. o. 99.25 100.25

4%, ž. o. 99.25 100.25

41/2% zast. pís gal. d. ip. b. 100.15 100.60

41/2% pešt. kom. k. o. z 10% pr. 106.20 107.20

41/2% zast. pis. Innerst. hr. 100.75 101.75

41/2% ogr. centr. deželne hranilnice 100.50 101.25

41/2% zast. pis. ogr. hip. b. 100.65 101.65

41/2% obl. ogr. lokalne železnice d. dr. 99.50 100.50

41/2% češke ind. banke 99.25 100.25

4% prior. Trst-Poreč žel. . . . . 99— 99—

41/2% dolenskih železnic 99.50 100.50

3% juž. žel. kup. 1/4, 1/4 . . . . . 298.90 298.90

41/2% av. pos. za žel. p. o. . . . . 100— —

Srečke . . . . .

Srečke od leta 1854 . . . . . 185— 190—

" " 1860/1 . . . . . 186— 188.80

" tizske . . . . . 250— 256—

" zemlj. kred. I. emisije . . . . . 159— 161—

" II. 267— 269—

" ogrske hip. banke 266.50 268.50

" srbske a frs. 100— 256.40 259.40

" turške 90.25 92.25

Basilika srečke . . . . . 113— 114—

19— 20—

434— 438—

Inomoške . . . . . 84— 88—

Krakovske . . . . . 75— 78—

Ljubljanske . . . . . 73— 78—

Avt. rud. križa 55.75 56.75

Ogr. 27.60 28.60

Rudolfove . . . . . 73— 77—

Salcburske . . . . . 75— 77—

Dunajske kom. . . . . 437— 441—

Delnice . . . . .

Južne železnice 55.75 56.75

Državne železnice 695.10 696.50

Avtro-ogrskie bančne del. 1555— 1555—

Avt. kreditne banke . . . . . 689— 690—

Ogrske 729.50 730.50

Zivnostenske . . . . . 256— 256.50

Premogokop v Mostu (Brüx) . . . . . 705— 715—

Alpijski montan 389.75 390.75

Praske želez. ind. dr. . . . . 1578— 1588—

Rima-Murányi . . . . . 488— 489—

Trboveljske prem. družbe . . . . . 384— 380—

Avt. orozne tovr. družbe . . . . . 315— 317—

Ceske sladkorne družbe . . . . . 152— 156—

Valute . . . . .

C. kr. cekin 11.31 11.35

20 franki 19.08 19.11

20 marke 23.42 23.50

Sovereigns 23.94 24.05

Marke 117.15 117.35

Laški bankovci 95.45 95.65

Rubli 252.50 253.50

Zitne cene v Budimpešti.

dne 13. januarja 1903.

Termin.

5 vinarjev ceneje.

Henneberg-svila

samo direktno! — črna, bela in barvana, od 60 kr. do gld. 11, 35 per meter za bluze in oblike. Franko in že ocarinjen se pošte na dom. Bogata izbera vzorcev se pošte s prvo pošto. Tovarna za svilo Henneberg, Zürich. 1 (40-1)

40.000 kron znaša glavni dobitek loterije „Dunajske umetniško-obrtnega društva“. Opozarjam svoje cenejne čitate, da se bo srekanje vršilo nepreklicno dne 15. januarja 1903.

Umrl so v Ljubljani:

Dne 7. januarja: Franja Flucher, stotnikova žena, 47 let, Rimška cesta št. 10, pljučnica.

Dne 9. januarja: Franja Simončič, zavirača žena, 47 let, Soteska št. 10, rak — Ciril Stare, slikarjev sin, 15 mes., Žabjak št. 3, vnetje sopilnih organov. — Marija Sterle; hči prodajalca lesnin, 14 mes., sv. Jakoba trg št. 2, vnetje sopilnih organov.

Dne 10. januarja: Karol Eberl, tovarški uradnik, 29 let, Mestni trg št. 2, se e ustrelil.

Dne 11. januarja: Antonija Gerkman, delavčeva hči, 5/4 let, Dolenjska cesta št. 24, vnetje osrčja.

Dne 12. januarja: Franja Dimic, strojnica žena, 27 let, Ilovica št. 45, jetika. — Marija Čarl, delavka, 40 let, Hranična cesta št. 2, jetika. — Fran Sluga, delavčev sin, 5 mes., Tržaška cesta št. 26, vnetje sopilnih organov.

V deželni bolnici:

Dne 10. januarja: Jakob Pogač, stražnik, 31 let, jetika. — Andrej Koritnik, kolar, 51 let, srčna hiba.

V hiralnic:

Dne 9. januarja: Marija Burger, kajžar-eva hči, 32 let, jetika.

Dne 10. januarja: Marija Zalar, cerkevnikova vdova, 74 let, ostarelost.

Dne 11. januarja: Neža Peternel, nismi-jenka, 32 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Jas. Stanje Barometra v mm Temperatura Vetrovi Nebo

Čas opazovanja

12. 9. zv. 726.6 70 sl. svzvod sneg

13. 7. zj. 732.5 0.9 sr. jvzvod oblačno

" 2. pop. 733.6 0.5 sr. svzvod sneg

Srednja včerajšnja temperatura 6.6°, — normale: -2.6°. Mokrina v 24 urah: 44.9 mm.

Brez posebnega obvestila.

Otilija Temniker, odvetnikova vdova, naznanja v svojem in v imenu svoje hčerke Marije vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest o smrti svogega ljubljenega sina

Stanka

ki je bil po mučnem trpljenju in previdem s svetotajstvi nočjo ob 12. uri v 13. letu svoje starosti odpoklican v boljše življenje.

Pogreb dragtega pokojnika bo v sredo, 14. t. m. ob 3. uri popoldne od hiše žalosti, Mestni trg št. 3. Maša zadušnica se bo brala v stolni cerkvi. (114)

Prosi se za tiko sožalje!

V Ljubljani, 12. januarja 1903.

Preskrbovališče za štirimesečnega otroka se išče.

Vpraša se pri upravnosti »Slov. Naroda«. (110-1)

Izurjena predajalka

v mešani trgovini išče službe. Nastopi lahko takoj. (94-2)

Ponudbe naj se blagovolijo poslati na uprav. „Slov. Nar.“ pod št. 94.

Gospod se sprejme na stanovanje in hrano. (111-1)

Ved se izve Krakovski nasip št. 18 v pritičju pri sv. Jakoba mostu.

Trgovski pomočnik

22 let star, že vojaščine prost z dobrim spričevalom, kateri je bil blizu 8 let v jedni trgovini, vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, ter izuren v manufakturi, specerški in usnjarski stroki, želi službo takoj nastopiti v mestu ali na deželi. Blagohotne ponudbe blagovolijo naj se pošiljati pod A. B. poste rest. Ljubljana. (98-2)

! Primerno darilo !

Pojutrišnjem žrebanje!

Glavni dobitek

kron 40.000 kron

Srečke umetniško-obrtnega društva J.C. MAYER

(2927-23) à 1 krono

priporoča
v Ljubljani.

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponocni osobni vlak v Trbiž, Bejak Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussée, Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc na Dunaj v Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Bejak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten, Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopolne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Bejak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m dopolne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reiffing v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri